

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M.F.
przeciwko Z. Spółce Akcyjnej w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 października 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje r.pr. E.B. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług należną od czynności tego rodzaju tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powódka M.F. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 października 2018 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 30 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy oddalił jej powództwo o zasądzenie od pozwanej Z. S.A. w S. kwoty 120 000 zł z ustawowymi odsetkami

za opóźnienie tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku naruszenia jej dobra osobistego - nietykalności mieszkania - przez nienależyte wykonanie przez pozwaną obowiązków wynajmującego lokal mieszkalny oraz na skutek popełnienia dwóch czynów niedozwolonych mających charakter ciągły, w postaci trwającego od 2006 r. do 2013 r. zaniechania koniecznych remontów budynku przy ul. H. w S. oraz dokonania rozbiórki tego budynku w grudniu 2013 r., bez uprzedniego zapewnienia powódce lokalu zamiennego. Sąd Okręgowy nie stwierdził, aby doszło do naruszenia dobra osobistego nietykalności mieszkania powódki, rozumianego jako ingerencja w sferę psychofizycznej, emocjonalnej więzi powódki z miejscem zamieszkania. Lokal ten był domem rodzinnym i centrum życiowym powódki do 2004 r., jednak później powódka wyjechała do Wielkiej Brytanii aby tam pracować i uczyć się języka angielskiego. Pierwotne plany powrotu do tego mieszkania pokrzyżowała jej sytuacja rodzinna związana z zachowaniem jej ojca i brata, a nie zaniedbania pozwanej. Kiedy powódka przyjeżdżała do Polski, zatrzymywała się u brata pod B.. Sąd Okręgowy powołał art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1182, dalej „o.o.p.l.”), który przyznawał wynajmującemu prawo wypowiedzenia za miesięcznym wypowiedzeniem stosunku najmu, jeżeli lokator używał lokalu, który wymaga opróżnienia w związku z koniecznością rozbiórki lub remontu budynku, i wówczas - zgodnie z ust. 9 art. 11 o.o.p.l. - lokatorowi przysługuje prawo do lokalu zamiennego, stwierdzając, że nie miał on zastosowania, ponieważ w czasie, kiedy następowała legalna rozbiórka budynku, powódka nie mieszkała w nim, nie używała więc lokalu, który wymagał opróżnienia w związku z koniecznością rozbiórki lub remontu budynku. W rezultacie Sąd uznał, że pozwany nie działał bezprawnie, a tym bardziej w sposób umyślny i zawiniony, rozbierając budynek bez zapewnienia powódce lokalu zamiennego, i nie naruszył w ten sposób jej dobra osobistego.

Sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę na skutek apelacji powódki, podzielił ustalenia faktyczne i zaaprobował rozważania prawne Sądu Okręgowego.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego - art. 448 k.c. w zw. z art. 416 k.c., art. 61 ust. 1 prawa budowlanego w zw. art. 5

ust. 2 prawa budowlanego i art. 91a prawa budowlanego, art. 11 ust. 2 pkt. 4 i ust. 9 u.o.p.l., a także art. 24 k.c. i 23 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, naruszenie art. 11 ust. 2 pkt. 4 u.o.p.l. poprzez jego błędną wykładnię, naruszenie art. 11 ust. 9 i art. 32 u.o.p.l. poprzez jego niezastosowanie, a ponadto naruszenie art. 23 k.c. poprzez jego błędną wykładnię. Jako naruszone przepisy postępowania skarżąca wskazała art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., jak też art. 382 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c. We wnioskach żądała uchylenia zaskarżanego wyroku w całości oraz wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Wniosła również o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki pozwana domagała się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenia oraz zasądzenia od powódki na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, którego głównym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni; służy także usunięciu z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie stanowi natomiast ogólnie dostępnego środka zaskarżenia orzeczeń niezadowolających stron. Zapewnieniu realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi przesłankami z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprecyzowała jako potrzebę interpretacji art. 11 ust. 2 pkt 4 u.o.p.l., a w szczególności znajdującego się w tym przepisie słowa

„używa”. Z kolei oczywistą zasadność swojej skargi upatrywała w sposobie rozpoznania przez Sąd Apelacyjny jej apelacji, skupionym wyłącznie na polemice ze zgłoszonymi zarzutami, z pominięciem wynikającego z art. 382 k.p.c. obowiązku zbadania sprawy od nowa oraz ustalenia lub wskazania w myśl art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w uzasadnieniu skarżonego wyroku stanu faktycznego na podstawie którego Sąd odwoławczy rozstrzygał sprawę. Ponadto podniosła, że Sąd Apelacyjny błędnie zaakceptował naruszenie przez Sąd Okręgowy zasady bezpośredniości postępowania dowodowego, co doprowadziło do ustalenia istotnych faktów na podstawie uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 października 2010 r., wydanego w sprawie o ustalenie, że powódka wstąpiła w stosunek najmu, oraz uzasadnienia decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 21 marca 2010 r. o wymeldowaniu powódki z lokalu, mimo że fakty te nie miały potwierdzenia w materiale dowodowym, czym naruszył art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to doniosły problem prawny, nowy lub już wcześniej występujący, lecz nadal niedostatecznie rozważony i wyjaśniony, mający znaczenie nie tylko jako wątpliwość występująca w danej sprawie i rzutująca na jej rozstrzygnięcia, ale także jako kwestia sporna powtarzająca się w przestrzeni prawnej i mająca ważne znaczenie również w innych sprawach. Problem taki powinien być ujęty w powiązaniu z przepisami prawnymi, na których tle powstał i sprecyzowany w wywodzie prawnym wskazującym na źródła i przedmiot niejasności i na możliwe rozwiązania interpretacyjne. Musi też rzeczywiście występować w przedstawionej sprawie jako kwestia, której rozwiązanie jest konieczne do wydania w niej orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym.

Wskazane przez skarżącą zagadnienie nie jest istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wykładnia wskazanego przez skarżącą przepisu nie wpłynie na treść rozstrzygnięcia, przede wszystkim dlatego, że skarżącej zostały przedstawione lokale zamienne, lecz nie chciała w żadnym z nich zamieszkać, mimo że z ustaleń Sądu wynikało, iż ich stan był należyty.

Skarga nie jest też oczywiście uzasadniona. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy,

gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści tej skargi w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a jednocześnie orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Tak rozumianą oczywistość przynajmniej jednego z zarzutów podniesionych w skardze obowiązana jest unaocznic skarżąca. Tymczasem wywody skarżącej zasadniczo sprowadzały się do niedopuszczalnego w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. kwestionowania ustaleń faktycznych będących podstawą wyrokowania przez Sądy obu instancji. Skarżąca pomija przy tym, że w zakresie przyczyn niezamieszkiwania przez nią w mieszkaniu z ojcem i bratem Sąd oparł się na jej własnych twierdzeniach zawartych w pozwie. Nie można więc uznać za jednoznacznie przekonujące twierdzenia, że zachodziły zarzucane usterki w gromadzeniu materiału dowodowego. Poza tym Sąd odwoławczy omówił zarzut naruszenia zasady bezpośredniości w prowadzeniu dowodów przez Sąd pierwszej instancji, szczegółowo analizując podejście powódki do dowodów, których wartość krytykowała w apelacji, jednak nie kwestionowała ich w pierwszej instancji.

Uznać zatem trzeba, iż wymienione przez skarżącą podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Koszty pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przyznał natomiast zgodnie z § 2, § 4 i § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 68).

as]

jw

